

Lo Somaten

DIARI REGIÓ-NALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Dimars 30 de Febrer de 1900

Núm. 3.408

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibreries d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, llibreria Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . . Ptas. 1
En provincias trimestre . . . . . 3'00
Extranjer y Ultramar 7
Anuncios, a preus convencionales.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una
acceptació general, son las millors
probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per cró-
nica y rebelde que sia tota classe de.....

TOS

La que paga més
contribució de la pro-
vincia.

LO MEETING DE LLEYDA

Nos sembla que seria tasca inutil la nostra si tractavem de fer historia del meeting de Lleyda; son tan recents los fets que n' han sigut causa y tan incalificables, que no hi ha qui no se'n hagi enterat ni oblidarlos pugui.

La persecució de que han sigut víctimes nostres companys de causa d' aquella provincia, per part dels ineptes personatjes que ns governan y que per veures en lo elevat lloch del poder se creuen ja ab dret de obrar com millor los hi sembli contra tot alló que 'ls hi fa estorb el seu censurable procedir, devia portar en consecucncia aquest trascendental acte que tant honra a la ciutat del Segre, la que al veure que sos germans de fora anavan a darli tan gran prova de simpatia, respongué com bona filla de Catalunya.

L' arribada

A las dotze del Meridiá de Madrid entrá en agulles lo tren especial de Barcelona.

Bastant animat de lleydatans l' anden de l' estació, reberen als recents vinguts sens crits ni ostentacions, com si 'ls quatre cents y pico de catalans que havia conchut aquell tren arribessin a Lleyda a sentir un sermó d' Iglesia; ningú en aquell moment podia arribarse a creure la importancia que tindria l' acte que s'anava a celebrar y l' entusiasme que havia de despertar en los cors fins dels mes indiferents al regionalisme catalá. Mes jo vaig entendre aquesta silenciosa arribada com una estratagema de que s' valian los catalanistas de Lleyda pera donar una breu estona d' alegria a son perseguidor, qui entretant gosaria creyent que aquell meeting en que se li volia tirar encara son indigne procedir, no seria res mes que un fracás, y que fou pera sa major pena tot lo contrari de lo que aquell governador podia haverse pensat.

Ja cambiats los saludos y impresions se dirigiren los expedicionaris a las fondas, de las que al breu rato's vegeren ocupadas totas las cadiras y llochs de sos respectius menjadors.

Al Teatro

A las dos de la tarde comensá a dirigirse la gent als «Camps Eliseos», espayosos jardins construhits a l' esquerra del Segre, y en los quals se hi aixeca lo teatro d' istiu que porta igual nom y hont s' havia de celebrar lo meeting.

L' entrada al edifici se feu en gran dificultat per ser nombrosissimas las personas que s' acumulavan a las portas y que frisosas pera obtindre bon lloch en las cadiras del teatro volian tots ser los primers d' intruhirshi.

A las tres estava ja l' teatro y son escenari plé de gom a gom, essent molts los que dingeren de quedar-se fora, desde ahont per estar l' edifici molt ventilat encara s' podia recullir la veu dels oradors saturada d' aquell tó enérgich que la rahó y la convicció mes donen y que fins als que fora del local estavan arrancá 'ls aplausos, prova evident de que aquellas paraules de sana doctrina treyan de molts cors l' ensopiment y la indiferencia y en altres les hi arrelava mes y mes l' amor a la catalana terra, mostramare.

Se comensa l' acte

A des quarts de quatre s' constituí la taula presidencial que l' ocupavan los senyors Renyé (Frederich), president de la Associació Catalanista de Lleyda, Rocé,

Marsans (Lluís) y l' secretari del famós governador d' aquella provincia, senyor Oblin.

L' escenari está completament plé de representants de las nombrosas Asociacions, Agrupacions, Lligas y demás entitats catalanistas adheridas a la «Unió».

Los nombrosissims concurrents aplaudeixen d' imdaciencia repetidas vegadas, y a l' hora avans citada s' aixecá, escoltant un tó d' aplausos,

Don Frederich Renyé

Comensa felicitant als diputats que tant be han sapigut defensar nostra patria, idioma y afeccions, en las Corts, y segueix manifestant que 'l catalanisme no te cap color polítich, son lema es patria y, per aixó, pot felicitar a tots quants fassin be a la causa regionalista.

Felicito també a aquesta gent que de llunyanas regions han vingut a partirse las penas donantnos una prova més de germanor.

Lo catalanisme no es separatista, no es anexionista; sols defensa la autonomia de Catalunya. Y afegeix que, devant de nosaltres han estrellat sempre las neccions estranjeras.

N' hi ha que diuen alló de la patria chica, y 'ls que tal diuen son aquells mateixos que clavaren las fitas al Pirineu y que nosaltres hauriam clavat encara més endins.

Recomano molta prudencia als oradors y congregats y no m' daré per satisfet fins que de Madrid vinga menos paper sellat y autoritats més dignas d' aquest poble. (Forts aplaudiments). Cedeix la presidencia a

Don Manel Folguera y Durán

qui, interromput per forts picaments de mans dona las gracias a la Associació Catalanista de Lleyda per haver ofert la presidencia a la «Unió» y s' complau de que tots los elements que constituheixen la mateixa hagin enviat ses adhesions.

Don Joseph Mallofré

Catalans,—diu ab tó simpátich y calorós—fills de Lleyda, permeteu que en nom de Barcelona y de La Nació Catalana, os saludí per las persecucions de que heu sigut víctimas.

Som catalanistas, ab lo front ben alt, la conciencia neta y las anergias que Deu nos ha donat. Catalanista vol dir tenir amor a la terra mare, y aixó es lo que venim a inculcarvos pera que la defenséu ja que avuy tant necessita de sos vers fills.

Ja heu sentit los discursos que 'ls canaris del Congrés han pronunciat... (es interromput per entusiasmas aplausos). He dit canaris, segueix, per que 'ls donan menjar y están dintre una gábia. Ja heu sentit los insults de tota mena que ns han dirigit los polítichs: tots han condemnat al catalanisme.

Reflexionéu nostre programa y després digueume si 'ls que 'l defensém som fills dolents de la patria.

Nostres antepassats, cantaren en vers la reivindicació de nostres drets y nosaltres venim, en pressa, a acabar sa obra.

Catalunya vol un govern catalá, abolicció de quintas y altres y altres cosas que sols serveixen pera engreixar als polítichs de dalt. Se ns diu exagerats per que demaném tot aixó, y 'ls que ho son, son los que venen a malversar nostres interessos. (Los aplausos trenca sovint sas paraules). Y ns escudém,

el demanarlo que demaném, en la histori. Si la cadira que deixá 'l rey Martí l' Humà la hagués ocupat gent bona no caldria celebrar meetings d' aquesta mena. Tot poble té lo que s' mereix y la Providencia ns ha castigat ab quatre segles de penas per haverho permés. A més tenim fonaments científichs, ja que 'ls pobles se mideixen per sas energias; exemple, lo poble boer.

Los catalans som diferents de las demás regions, ó sino miréu la gent de més enllá del Ebre, y comparéu: las costums son diferentas; exemple: los toros, balls andaluzos, cants afeminats de café; aquestos no mereixen pas la pena de ser comparadas ab las cansons catalanas, plenas d' harmonia, ab nostra sardana plena d' encís; nostra llengua es totalment diferent de la castellana (si fins nos diuen que es un dialecte) (Aplausos). Ab tots aquestos fonaments hem fet un programa dihent: no volém fer més esqueneta, no volém servir més d' escala pera ajudar a pujar al poder.

Catalans de Lleyda, ¿quo están tips de Madrid? (Y aquí s' on com d' una sola veu un ¡Sí! que es contestat per més de tres mil bocas que ab sa energia reflectan l' estat del cor). Donchs ajuntemnos, torna a dir l' orador.

En plé segle XIX s' han desat los liberals del any setanta; representants del govern han declarat ilegals adhesions a la «Unió Catalanista». ¡Ella que ha dirigit missatjes a la Reyna y que han sigut acceptats! si aixó es ser lliures apuntueyos al catalanisme, que treballa per una altra mena de llibertat.

Se ns privan nostras associacions y s' autorisan casinos ahont s' hi fan eleccions.

Avuy están ja caducats tots los regeneradors de nom; las confianzas son perdudas. ¡Catalans de bona fé, s' ha de lluytar per la causa del regionalisme, no volém enlayrar personalitats, si la circunstancias ho portan farém de mértirs!

Lo catalanisme espanta als polítichs per que no vol tractar ab ells. Y no hi vol tractar per que 'ls catalanistas som honrats. Com més fassin pera rebentarlo, més treballarém ab fé per l' honra del poble. Si convé sanch, sanch donarém, que sense aquest bateig no s' ha guanyat cap causa.

Don Joan Mon

Representant de la Associació Catalanista de Gerona.

Saluda als lleydatans en nom dels companys de causa d' aquesta provincia, als quals representa y manifesta que porta l' missatge de comunicarlosi las impresions de sos paisans.

Cita l' article 13 de la Constitució d' Espanya, hont se hi llegeix que tot espanyol pedrá emetre sas ideas per mitj del llenguatge oral ó escrit y perxó, diu, uso jo avuy de la paraula pera protestar de la conducta observada pel Governador de Lleyda contra nostras companys d' aquesta provincia.

Lo públich l' aplaudeix ab entusiasme mentres lo delegat del govern tracta de llevarli la paraula, pero 'ls nombrosos assistents, donan forts crits de «¡Que segueixi, que segueixi!», y aixis ho fá 'l Sr. Mon, explicant la legalitat dels Estatuts que 'l Sr. Martos entregá a las autoritats judiciales.

Las Bases de Manresa, repeteixo, son legals, segueix dient, no tenen cap mena d' esperit separatista y jo reto a qui m' vulgui probar lo contrari, que no hi ha de haver qui pugui ferho.

Esplica 'l significat de las Bases y ho fa ab tanta eloquencia qu' es frecuentment aplaudit.

Catalunya está molt lluny de volguer la independència, com suposan los polítics, porque Catalunya no 's vol separar de las altres regions germanas.

Recorda 'l viatge de la Reyna á Barcelona en l' any 1888, en quina ocasió se li presentá 'l programa Catalanista que l' acceptá com á legal.

Y seguex:

Nosaltres no fem mes que una honrada propaganda encaminada á conseguir la regeneració que 'l centralisme 'ns nega.

Fa lloansas á Lleyde autónoma y á sa perduda Universitat la qual tanta homes ilustres produhí, y que al igual que la Catedral gòtica que avuy vergonyosamente serveix de quartel de soldats, s' han de restaurar.

Y anyadeix:

Volem lo renaiement de nostras antigas costums, de nostra llengua catalana, de nostra literatura, y acabá donent un orit de ¡Visca Catalunya!, que fou unanimitament contestat, á la vegada que molt aplaudit l' orador.

Don N. Closa

Aquest jove orador tant breu, enérgich y esportú comensá dihent:

Protesto, en nom de tots los catalanistas de Pons, de la conducta indigna, incua, que segueix envers nosaltres la gent de Madrid.

Es forós despertar los ánims adormits, si es que n' hi hagi.

Jo no he vingut á parlar de la autonómia, y si pera encoratjarvos recordant equí lo que 'm deya l' avi: «Catalunya te bandera y en ella hi está escrit lo lema: ¡¡Via fora lladres!!», y ho repeteixo jo ara: ¡Visca Catalunya! ¡Via fora lladres!

Lo senyor Closa 's retirá escoltant forts picaments de mans y l' atronador crit de ¡¡Visca Catalunya!!

Don Joseph M. Roca

Avuy, diu, ens trobém reunits per ben diferents motius dels que 'ns acobla en altres meetings que portém celebrats. Allavors, pera pregonar nostras ideas, pera que se sapigués desde 'l llogaret mes petit á la populosa ciutat, desde 'l plá fins á montanya, hont hi havia gent quin cor batejava per reivindicar á Catalunya de lo que li ha sigut rebat. Si avans les feyam pera predicar las Bases del catalanisme avuy ho fem pera fomentarlas y defensarlas.

Ne protesto dels actes de que hem sigut víctimas per part d' un mort que á horas d' ara ja estaré de cos present y á qui com á mort devém respectar y pregar á Deu per la salvació de la seva ánima.

Fa una acertada crítica dels govèrns y governants y 'l Delegat Sr. Oblin lo crida al ordre y, 'l senyor Roca, animat per las veus de protesta dels concurrents, segueix atacant de ferm á n' en Romero Robledo y diu que tots aquells que tan combaten al catalanisme deurián treurers lo barret al parlar de tan justa causa. porque la d' ells porta per lema la explotació de la patria, mentres la nostra sols treballa y lluyta per sa prosperitat, pera ferla gran. (Aplausos)

Diu que 'ls lleydatans pera 'le del Centre son de pitjor condició que 'ls de Barcelona, lo que demostra que no es cert alló de que la ley es igual pera tots y que sembla que lo que 's proposa lo centralisme es... arrastrarnos al Africa.

Y acabá dihent que si 'l Govern no dicta un decret pera prohibir las Bases de Manresa, es porque sep que en ellas hauria d' arrancar los cors dels catalans.

Se oihen crits de «¡Molt bé, molt bé!» y al retirar-se l' orador estallan prolongats y forts picaments de mans.

Don J. Fiter Inglés

Manifesta que nostras polítics son los millors propagadors de las ideas catalanistas. Califica á n' en Mencheta d' ingrát, puig que sols s' ocupa en combatre á la terra que li ha fet guanyar los diners, ó sigan, los «quinzets».

Encomana la propaganda en favor de la ensenyansa dels llibres catalans pera que 's vagin assonhent los cors de la joventut.

Tocant lo calificatiu de dialecte que á la bella parla catalana se li dona a Madrid, nega que pugui ser dialecte una llengua que ja en lo segle XIII se coneixia, que te historia, obras escritas per Reys y que s' ha gubernat per sas lleys y té edichs com lo de Tortosa, que encara está en vigor.

Y posá terme á sas manifestacions dihent que devém imitar la conducta dels de Targa proposant que á nos fills se 'ls instruheixi en la ensenyansa catalana.

Don Joan Permanyer

—Si las bases de Manresa que hem considerat sempre com á principi harmónich pera las nostras aspiracions constituheixen un delicté, es un gran criminal lo qui en aquestes moments vos dirigeix la paraula. (Aplausos).

Si Espanya es un Estat compost de varias regions, forosamente hi ha d' haver abdicació pera cada una de les mateixas. Avuy, demá y sempre pensaré que aquestos territoris, aquestas regions han d' organisarse, per sí mateixas, y aixó es solament lo que para 's en las bases de Manresa.

Protesto dels cárrecs d' egoistas que se'ns han fet, dihent que sols procuravam per nosaltres abandonant als demés. Aixó no es cert, puig com naltres respectém la llibertat d' organisarse, de cap manera podém fiarnos fors de ossa.

No confonguéu la paraula descentralisació administrativa, puig que aixó es mentida, ja que la administració va unida ab lo poder. Pera ser verdadera, es forós la autonómia, la facultat d' organisació.

A continuació usá de la paraula

Don M. Folguera y Durán

Ab veu potent y enérgica comensá pera felicitar-se del éxit del meeting.

A la convocatoria que 's dirigí als lleydetans y entitats catalanistas há contestat tothom, tothom ha vingut avuy á aquest local y si mes gent hi cabessin mes n' hi hauria encor. Mentres tinguém tan bons companys no 'ns fan res las persecucions. ¡Avant y fora! (Aplausos).

La defensa de la terra no pot ser ilegal com no pot serho que 's privi á un fill d' estimar á sa mare y si vinguéu un govern que ho intentés no es cert que us en riuríau y us hi jugaríau lo coll?

Fins are ens hem mantingut respectuosos, mes si sabessim que s' havia de declarar ilegal, ilegal per ilegal potser obraríam d' una altra manera. (Frenétichs aplausos).

Tots nosaltres, los catalans, volém y perseguím la felicitat de Catalunya y de la terra espanyola. Jo ho sento aixís y aixís ho dich, puig que no 'ns hem indignat may contra un foraster que dintre casa nostra hagi treballat, l' hagi estimat y hagi sigut agrahit per la terra ahont s' ha guanyat lo pá.

Nosaltres obrim los brassos á Espanya, volém viurer plegats pero ab dignitat.

Quí son los separatistas, nosaltres que respectém la llengua castellana, la seva, ó ells que 'ns motejan la nostra de dialecte? Separatistas ens dihen aquells periódichs de Madrid que aconsellan que no 's compren los productos de Catalunya pera matarla!

Demano al representant del govern ne prengui nota de qui son los separatistas.

Recomano á tothom tinga serenitat pera resistir los mals y al mateix temps energia. La energia no es la paraula, es lo cor y 'l cervell disposantse á tot avans que abandonar la defensa de Catalunya.

La «Unió» no reculará may, no contestant los insults ab insults, sino seguint la seva obra de terror en terror á no ser que á cada cap de carretera, á cada cap de camí ens hi posin una presó pera tancaroshi.

Hi ha valents de totas menas y la serenitat es també valentia.

Predican los de dalt, no porque estiguém are fora de la legalitat, sino porque volen que 'n surtím y nosaltres no n' hem de sortir fins que 'ns entreguin. (Aplausos).

Com que las autoritats están d' acort ab lo govern central per aixó m' haig de dirigir als que estiran lo cordill, pero com siga que 'l governador de Lleyda ha portat al Jutjat los estatuts d' una Societat catalanista mentres que 'l governador de Girona n' aproba uns altres, lo catalanisme en pés protesta de tal procedir y demana que si 's persegueix á uns se 'ns persegueixi á tots ja que tots som germans, som varias branques ab una sola soca.

Per consegüent, oferim nostrá ajuda, repetint que tothom se mantingui en son lloch, no desafiant, sufrint sens doblegarse las tempestas.

A continuació llegí las següents

Conclusions

que foren aprobadas per aclamació.

Primera. Haver vist ab satisfacció l' actitud adoptada en lo Congrós de Madrid pels diputats senyors en Joan Cañellas, en Leonci Soler y March, en Raymond d' Abadal y en Francisco Pi y Margall, los quins prescindint de sa respectiva significació personal y política, han defensat per un igual la legalitat de la propaganda de nostras Bases de Manresa, protestant contra las arbitrariedades de que han sigut víctimas alguns dels organismes de la «Unió Catalanista» per part de determinats elements oficials.

Segona.—Pregonar ben alt que 'l Catalanisme refirma y mantindrà com ho ha fet fins are, son únic y exclusiu Programa vinculat en las Bases de la Constitució Regional Catalana aprobadas en la Assamblea de Manresa de 1892; fent constar que desitja poder seguirle propagant dintre de la legalitat, de la qual no sent cap necessitat d' apartarse pera perseguir la

única regeneració possible de Catalunya dintre l' Estat espanyol. Ab tot, y per si algun dia l' engegament dels polítics centralistas arribés més enllá de lo rehonat y lo just, se sent obligat lo Catalanisme á declarar ja desde ere que estima la justicia de sa causa molt per sobre de tots los anatemas que contra d' ell se poguessin fulminar, considerant sempre y á despit de tot, la reivindicació de la dignitat y dels drets de Catalunya com á aspiració nobilíssima que 'ls catalans tenen sacratíssim deber de portar á la práctica.

L' acte 's doná per acabat, entonant ab ferm entusiasme tots los concurrents nostre himne nacional «Los Segadors».

Adhessions

Los entitats adheridas foren nombrosísimas. Casi totas estigueren en l' acte del diumenge representadas per delegats y comissions de las mateixas, y que no enumerém nosaltres porque hauríam de fer una tan llarga llista que ocuparia lo lloch que avuy en nostras columnas tant escasseja.

També 's reberen telégramas d' adhesió dels senyors Font de Rubinat, Vidiella, de Reus y Eugeni Frías, de Barcelona.

Retorn á Barcelona

Ab l' ordre més complet sortiren los concurrents, notantse grans precaucions per part de las autoritats ja que arreu se veyan algunas parellas de la benemérita.

A l' hora senyalada pera la sortida del tren expedicionari vers á Barcelona, se pot ben dir que tot Lleyda se congregá y l' estació.

Las seccions corals «La Violeta» y «La Palma» hi acudiren també, obsequiant als forasters ab inspiradas cansons.

La campana de la estació senyalant la sortida del tren fou lo crit d' alarma pera que tothom pretengués entrar á l' andén. L' entrada al mateix no era permesa més la gernació s' aglomerá á las portas y 'ls empleats de la estació no foren capassos pera aturar aquella onada de gent y l' andén s' omplí de gom á gom. Lo convoy estava á punt de marzar; las seccions corals entonaren «Los Segadors» que foren corejats per tothom, mentres enlayre volejavan sombreros, mocadors y barretinas, y 'ls expedicionaris llensaven crits de ¡Visca Lleyda! ¡Visca Catalunya! que ofegavan lo xiulet y 'ls esbofechs de la máquina que 's posava en marxa.

Lo quadro que en aquell moment presentava l' andén de la estació de Lleyda es indescriptible y capás de fer bategar d' entusiasme lo cor més fret.

Impresions

En resúm, lo dia 18 de Febrer se grabará en lo cor de tots los catalans y ocupará página preeminent en la historia del renaiement de Catalunya.

Los lleydatans demostraren que tenen cor, que son digníssims fills d' aquesta patria, que no s' arredravan per las injusticias que ab ells ha comés son governador, lo qual avuy, per sort, es ja un mort segons confessá ell mateix.

Exteriorment tot aná bé encara que fou vist ab desagrado lo que passá ab los Srs. Verdguery Cambó de *La Veu de Catalunya*. Nosaltres no volém entrar, per avuy, en lo fons de la cuestió pero si dirém que no creyém pas que aquesta siga la manera de anar las voluntats.

Voldríam extendrens molt en aquestas impresions, pero foren tan fortas, tan sentidas las que reberem, que, en veritat, quasi quasi no sabém coherdinar ideas á fi de estamparlas en lo paper.

Per acabar, donchs, felicitarém ab tot lo cor als fermes lleydatans y especialment als iniciadors del meeting per lo grandió éxit que obtingué, éxit que pot ben ser una de las primeras pedras dels fonaments del edifici de nostras reivindicacions.

Sols ens resta, donchs, encoratjarlos pera que may se debiliti sa veu pera cridar ¡Visca Catalunya!

Programa regenerador

Ja poden fer, ja poden dir, ja poden negar los Silvelas y demés polítics la existencia de la cuestió catalana, aquesta existeix y es la única que 'ls preocupa, porque es la que apunta dret al pressupost, qu' es la seva part sensible.

Ells ja ho saben de sobras que 'l catalanisme no n' es de contrari á l' unitat del Estat espanyol, ells ja ho creuhen qu' es la única bandera salvadora de la enderrocada Espanya; pero també saben que ab los ideals autonomistas ells no foren res, que tota la seva influencia y vida política desapareixerian.

Per aixó los que han perdut las colonias, los que s' han venut per un grapat d' or á Alemania las Carolinas, los que de l' unitat nacional en fan un «modus vivendi», fan escarafalls quan sentan parlar de catalanisme; porque dihen que ataca l' unitat del

Estat espanyol; l'estat espanyol es la tapadora sota la que amagan les seves concupiscències. Quan ella diuen unitat del Estat, volen dir la continuació del Estat, volen dir la continuació del actual estat de coses, la del seu domini, y al declarar fora de la Lley als qui com ella no pensen, pretenen declarar intangibles los drets de la burocracia que representen.

Ella lo que volen es dominar, dominar para menjar y donar de menjar a las collas famolencas que la segueixen y per aixó necessiten cobrar, cobrar foras tributs.

Cada dia més tributs, porque cada dia aumenta la colla y sas necessitats; tot lo que s'oposi a n'aquestes necessitats es contra la unitat de la Patria; per aixó lo catalanisme es son major enemich y per aixó están disposats a combatrel per tots los medis, passant per sobre de las lleys.

La campanya comensada a Lleyda, comarca regida per un catalanófolo, l'estendrán pel reste de Catalunya. Guerra als catalanistas! sembla que será lo programa del senyor Silvela, programa que posará en practica aixis que 's tanquin las Cortes; pero com que ab aixó de perseguir catalanistas no se n'omplan las caixas del Tresor, que son las dels burócratas, se simultanejará aquesta ab l'arrendament de todas las contribucions directas y indirectas ab una societat poderosa constituïda *ad hoc* y en la que, com es de suposar, no hi faltará una bona representació dels nostres homes polítics més conspicuos als qui l'olor d'un bon negoci desperta l'activitat.

Pero ja poden fer y ja poden dir, no 'n sortiran pas ab la seva; lo catalanisme creix y creixerá y tartó d'hora s'imposará de grat ó per la forsa als mercaders de la cosa pública.

CRONICA

Observacions Meteorològiques

del dia 19 de Febrer de 1900

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Baròmetre aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	747	75		3.5	Ras	
3 t.	747	74				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe can.
9 m.	Sol. 29	8	12	SO.	Cumul 0.4
3 t.	Sombra 18		14	SO.	0.4

Hem rebut sagells de la «Unió Catalanista» de la darrera emissió.

Tots quants companys de causa desitgin adquirirne poden ferho en nostra Redacció.

A las deu del matí d'ahir arribaren a Reus, de regrés de Lleyda, nostre company de Redacció y director senyors Cavallé y Ferré y Gendre.

Las impresions que 'ns portaren de la ciutat del Segre no poden ser més satisfactorias tant pel bon resultat que tingué l'meeting celebrat allí diumenge a la tarde, com per las moltes probes de companyerisme y simpatias que 'ls hi dispensaren los amichs don Enrich Prim, redactor de *La Veu del Segre* y don Joaquim Brisget, envers als quals nos pregan que fem constar en aquestes columnas son agrahiment.

Consti, donchs, així.

En la reunió celebrada lo diumenge últim en lo «Centro de Lectura» foren aprobats per majoria los propósitos de la Junta de Govern referents a la construcció d'un teatre jardí y dependencias de dita Societat, en los terrenes situats devant del Hospital civil.

La Junta quedá autorisada perá emetre accions fins l'import máxim de 50 000 pessetas així com pera tot lo que sia necessari a fi de portar a cap la realisació del projecte.

Donat l'entusiasme que regna entre 'ls que forman dita respectable associació es d'esperar que 'ls propósitos que animan al Centre se veurán coronats per l'èxit.

Hem rebut lo número set del setmanari catalá, poria-veu del «Centre Catalanista» de Figueras.

Ahir se celebrá a aquesta ciutat lo mercat setmanal de costum, quin se vegé bastant concorregut.

S'está organisant a Sitjes, un gran meeting de propganda catalanista, pera 'l dia 18 del próxim mes de Mars.

Acaba de constituïrse a Barceloná una agrupació que baix lo nom «Art y Pátria», treballara pera acoblar las energias artísticas de la nostra terra y enca-

mineras al enaltiment de Catalunya. D'aquí a pochos dies se posarán en coneixement del públich los noms dels que componen la Junta en sos diferents carrechs y 'l punt s'obert s'establirà aquesta novella entitat.

Diuen de Manresa que avist tornarán a funcionar las fabricas conegudas per «Arenys», «Salt dels gossons», «Fabrás» y «Pont Vell», en las que hi trobarán treball uns 1.000 obrers.

Lo recaudet en lo dia d'ahir en la Administració de Consums per diferents especies puja a la quantitat de 1145.71 pessetas.

Lo dia 17 del corrent foren presentats al Govern civil de Tarragona los estatuts y reglament de la Associació Catalanista de Montblanch.

Com l'article primer no més parla d'acoblar als qui desitjin la autonomia de Catalunya, d'acort ab las Bases de Manresa y de fer revivre l'esperit regional ab ús sols dels medis legals, no es d'esperar que 'l senyor Luengo posi entrebanchs de cap mena a llur aprobació ó registre.

Secció oficial

Registre civil

del dia 17 de Febrer de 1900

Naixements

Sebastiá Tost Alberich, de Bonaventura y Maria.

Matrimonis

Joan Mas Vilaseca, ab Maria Cros Fábregas.—Joseph Folch Padrol, ab Maria Solé Valls.

Defuncions

Concepció Bages Giol, 15 anys, casa de camp, 15.—Tomasa Gras Benet, 18 mesos, corredor del Hospital, 5.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Nemessi.

Sant de demá.—Sant Maximiniá.

Secció comercial

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	69.92	Aduanas	101.40
Exterior		Norts	54.95
Amortizable		Fransas	48.10
Cubas 1896	82.12	Orenses	13.65
Cubas 1890	68.62	Obs. 6 0/0 Fransa	
Filipinas	86.75	Id. 6 0/0	48.12
Exterior París	68.92	Id. 3 0/0	

GIROS
París 29.90 Londres 32.78

Ordres de Bolsa pera Barcelona Madrid y París.—Compra y venda al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y

billets de tota los paissos.—Gires sobre Barcelona y Madrid.

Bolsa de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del día de ahir.

Interior	69.92	Cubas del 86	82.18
Orenses	13.65	Cubas del 90	68.68
San Juan		Aduanas	101.68
Norts	55.	Ob. 5 0/0 Almansa	97.87
Fransas	48.10	Id. 3 0/0 Fransa	48.26
Filipinas	86.75		

PARIS

Exterior	68.80	Madrid	
GIROS			
París	29.90	Londres	32.87

Se reben órdenes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables d' Belsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' de tota los paissos.

Anuncis particulars

RUPESTRIS LOT

Hi ha els mil barbats superiors pera vendre Junts ó en part.

OLIVA Plassa Baluart (a) Garrofas

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha meregut la primera edició d'aquesta CARTILLA RUSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que 's vegé agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir a sa reimpressió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volumen en 8.º major de 140 páginas y 's ven al preu de 6 rals l'exemplar en aquesta impremta.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

GRAN COMPANYIA DE SARSUELA COMICA

dirigida per los mestres

D. Joseph Bayarri y D. Jacinto Vergés

Funció pera avuy.—4.º del segon abono.—Se posará en escena lo saynet en un acte y tres quadros «El mundo comedia es ó el baile de Luis Alonso», estreno del aplaudit quadro lirich-dramatich en un acte y tres quadros «La Coartada» y la sarsuela en un acte «Lo senyor Palandarias».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al parais 2.

A las nou en punt.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Proximament sortirá «La Ilustració Llevantina»

Revista dezenal d' arts, ciencias, literatura y actualitats.

Compendrá 'l mohiment intelectual y polítich del mon enter, y, en particular, de Catalunya, Valencia, Mallorca y Rosselló.

Estará a l'altura de las millors Ilustracions extrangeras.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocaína y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrales en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipósit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principals droguerías.

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los dilluns y divendres de dos a cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragona: los demás dias de deu a una del matí y de tres a cinch de la tarde, havent trasladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 7, pimer.

Com fluidificants espectorants y treure la TOS

los CARAMELOS PECTORALS del METJE SALAS

A 150 pessetas caixa

A Reus D. ANTON SERRA, arrabal Santa Anna, núm. 8.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Febrer de 1900

Línea directa para el Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona lo dia 21 de Febrer directament para Montevideo y Buenos-Aires lo magnífich y rápit vapor francés

FRANCE

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 27 de Febrer para Rio Janeiro y Santos, lo grandió y acreditat vapor francés

Bretagne

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Plassa de Palacio.—Barcelona.

Servey dels trens de viatjers

De Mora a Reus

Table with columns SORTIDA and ARRIBADA for Mora to Reus. Includes times for various train classes like 'tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe'.

De Reus a Mora

Table with columns SORTIDA and ARRIBADA for Reus to Mora. Includes times for various train classes.

De Reus a Barcelona

Table with columns SORTIDA and ARRIBADA for Reus to Barcelona. Includes times for 'tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe' and 'tren expés ab cotxes de primera classe'.

De Barcelona a Reus

Table with columns SORTIDA and ARRIBADA for Barcelona to Reus. Includes times for 'tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe' and 'tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe'.

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Trasbort a Sant Vicens.
(2) Idem a Roda y Sant Vicens.
(3) Idem a Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirá desde 'l 2 d' Octubre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 mati, 2'32, 5'43 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 mati, tarde 5'10 y 7'25 nit.

Través a vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8'45 mati y 2'15 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d' aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Publicacions regionalistas que 's raben en aquesta Redacció.

- «La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagès», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich, «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes, «L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot, «Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés, «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona, «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers, «El Vendrell», setmanari de Catalunya del Vendrell, «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia), «Euskalduna», «Euskazalea», setmanaris de Bilbao (Biscaya), «El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.